

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 10 (1748) 1991 m. kovo mėn. 19 d.

XXXVI METAI

Melbourne

LIETUVOS ŪKIO ATSTATYMAS

Dr. Kazys Karvelis

Sovietų Sąjungos pamatams braškant, kiekvienas Lietuvos akmenėlis pradėjo judėti ir ieškoti sau tinkamos vietos nepriklausomoje Lietuvoje. Vardan persitvarkymo, atvirumo ir demokratizacijos sujudo tėvynainiai, ruošdamiesi atsikuriančiam politiniam, kultūriniam ir ekonominiam gyvenimui. Bene aktyviausia pasirodė politinė veikla, kurios tikslas yra Lietuvos nepriklausomybė, o jį seka ekonominės laisvės siekiai, lydimi kultūrinių persitvarkymų. Per trumpą laiką pridėjo Lietuvoje tiek politinių partijų, draugijų, organizacijų, klubų ir kitokių grupuočių, kad jų sąrašas tikrai pralenktų ir šimtmečius egzistuojančių valstybių tokio pat pobūdžio organizacijų sąrašus.

Kur girdėta, kad lietuvis atsiskaitytų žemės ar kad jam per daug žemės? O, deja, šiais persitvarkymo laikais lietuvis ir atsiskaito žemės, ir jam per daug žemės. Jis nusigręžia nuo žemės. Štai Lietuvoje buvo apie 350,000 ūkininkų, o 1989.XII.1 žemei gauti pareiškimų tebuvo gauta tik 4103, o atmatuota tik 339 valdos, viso 27,966 ha žemės. Tokiu mažu susidomėjimu buvo nustebinti net ir valdžios žmonės, kurie turėtų būti labai patenkinti, kad iš kolchozų nebebėga žmonės. „Svyturio“ žurnalas 1989 m. gegužės mėn. nr. 9 patalpino šia tema pasikalbėjimą su Romu Pakalniū, Botanikos instituto direktorium, kurio paaiškinimus panaudojusi šios temos išryškinimui. Iš jo paaiškinimų nesunku suprasti, kaip lietuvis, kuris brangino žemę kaip savo sveikatą ir nuo jos nesitraukė nei vienos pėdos nei į rytus nei į vakarus, pagaliau nuo jos nusisuko.

„Ir karas, ir maras tikriausiai tiek nenuskriaudė gamtos, kiek pragaištingi pokario metai. Buvo objektyvios priežastys, kad praradome tiek daug dvasinių ir materialinių savo krašto vertybių. Su masišku lietuvių ūkininkų-valstiečių trėmimu į Sibirą ir kitas baises speigračio taigos vietas Lietuvos kraštas, gamta, žemė neteko tikrųjų savo šeiminkų. Buvo plėšoma ne tik tauta, bet ir josios būstas, gyvenamoji aplinka. Kiek buvo iškiršta šimtamečių girių, miškų vykdant valstybines paruošas. Kiek nuo žemės nušluota pilkapių, kalvų, turinčių istorinę, estetinę vertę, tiesiant pokario kelius. Galingais „Studebekeriais“ perėjusiais karą, buvo vežama žemė, žvyras, net iš senkapių. Negailėstingi stalinistai suplėšė, sugriovė ištremtųjų trobesius.

Sukūreno malkom svirus, klijimus. Iškirto ažuolus, uosius sodybvietėse, šaudė pasimaginimui ginkluoti vyrai ir gandrus. Šventuosius lietuviškus paukščius, kuris pasak senelių, kūdikius laimingom šeimom atnešdavo. Tremtine, pastumdėle, kankine pasijuto ir Motina Gamta. Bet ir vėliau buvo negeriau...“

Taip jo akivaizdoje keitėsi visas gyvenimas, visa aplinka ir net jo pati sodyba, kurioje jis jautėsi ne tik nebesas šeiminku, bet ir nesavu. Ūkininko sodyba tiek pasikeitė, kad jis čia nebesijautė net reikalingu. Ūkininką sunkiai prislėgė sovietizacijos šūktis „Griauti seną statyti naują“. Juk jis niekada nėra griovęs, o tik statęs. Liūdniausia, kad tas griovimas buvo vykdomas „demokratiškai“, nors ir su šautuvu jį atvarant į klubą-skaityklą pabalsuoti už įsijungimą į kolchozą. Ar bereikėjo didesnio pasityčiojimo iš ūkininko, kai jį dar paklausė partorgas, kokį jis pavadinimą siūlęs kolchozui. Vadinkim „Pabaiga Gyvenimo“, - iššvokštė ūkininkas.

Su ta „Pabaiga Gyvenimo“ teko visiems sutikti. Pabaiga gyvenimo buvo ir tautinės kultūros židiniui - kaimui, ramiai jo buičiai, jo dainoms, legendoms ir pasakoms, jo dievotumui, jo papročiams. Ir tik per stebuklą Pabaiga Gyvenimo neatėjo kalbai.

Žemaitija žemaitiavo, Dainava dzūkavo, kapsai kapsėjo, o zanavykai taip savo priegaidėles

dainavo kaip ir seniau.

Pabaiga Gyvenimo atėjo ir Sovietų Sąjungos imperijai, kurios liūdną likimą dar prieš 100 metų išpranašavo Dr. V.Kudirka „Lietuvos tilto atsiminimuose“, sakdamas: „Sugriūsite bevaikščiodami savo darbo tiltais“. Mes esame tie, kurie aiškiai matome, kaip griūva paskutinė pasaulio imperija. Joks imperatorius lengvai neatsisakė savo valdų ir vergų. Nėra išimtimi ir Sovietų Sąjunga. Andropovo ir Gromykos asmeniškai parinktas sovietijos gelbėtojas M.Gorbačiovas tuoj puolėsi rafinuočiausiomis priemonėmis ją gelbėti. Juo ryžtingiau jis „gelbsti“ imperiją, tuo giliau ji grimsta į komunistines pelkes, o Lietuva, vadovaujama Sąjūdžio, skubiai artėja prie nepriklausomybės.

Su nepriklausomybės problema iškyla ir Lietuvos ūkininko perspektyva. Netenka aiškinti, kad Lietuva be ūkininko - Lietuva be ateities, be nepriklausomybės. Maskva grasina uždusinti neklauzadą Lietuvą, neduodama žaliavų pramonei, energijos ir gazolino, bet nieko nekalba apie Lietuvos žemės ūkį ir ūkininką. Ir kagi kalbėti apie tai, ko jie nepajėgia nei sunaikinti, nei efektyviai kontroliuoti. Lietuvoje ūkininkija tiek istorijos tėkmėje, tiek šiandien, jei tik grįš į savą žemę, buvo ir bus Lietuvos nugarkauliu. Ne miestas, o kaimas praeityje išsaugojo lietuvių kalbą, kultūrą ir tautinę sąmonę. Lietuvos ūkininkas, anot patarlės, ir ant akmens išaugindavo duoną, ore pasigaudavo

obuoli, medaus korį nuo debesies krašto nusikabindavo. Neretai lietuviai tremtiniai ir Sibire būdavo „išbuožinami“, nes vietinių tinginių ir girtuoklių masėje jie sugebėdavo greit prasikurti, pradėdami iš nieko. Lietuvos stiprybė ir viltis yra kaime, tik stenkimės lietuvių sugrąžinti į kaimą ir grąžinti jam pasitikėjimą valdžia ir jos pažadais.

Turi būti surastas būdas ir užgarantuoti lietuviui ūkininkui, kad 1940 metais okupanto garantijos, jog „žemė, kurią jūs savo prakaitu laistėte, visada bus jūsų...“, kad 1945.III.27 valstiečių suvažiavime A.Sniečkaus pareiškimas: „Kalbos apie prievartinį kolektyvizavimą yra priešišku elementu šmeižtas, siekiantis kurstyti valstiečius prieš tarybinę santvarką“ yra gėdinga apgaulė, kuri niekada nebeprisikartos, kaip 1948 metų kovo mėnesį paskelbtas partijos ir vyriausybės nutarimas dėl žemės kolektyvizacijos ir kolchozų bei sovchozų steigimo. Tą gali padaryti tik atsikūrusios Lietuvos valdžia, nes Maskva jau niekas nebetiki.

Tos baisios žaizdos, kurias padarė Lietuvos kaimui kolektyvizacija su savo vienikinių naikinimo vajumi, buldozeriniu karu prieš jaukias, senų sodų ir medžių apsuptas, sodybas, ir melioracija, turinti chameleonų savybes su geromis ir blogomis ypatybėmis, darbščių ūkininkų bus ilgainiui užgydytos, kai tik jie žinos, kad jie dirba savo žemę, kuri liks jų vaikams ir vaikų vaikams. Lietuvio meilė žemei yra taip giliai įsisunkusi į jo kraują amžių tėkmėje, kad jo vaikai, atsidūrę ir industrinėje šaly, kaip Amerika, visvien su pagarba žiūri ir lengva ranka ravi daržus, sodina pomidorus, agurkus ir kita, o namus puošia jurginiais, astromis ir rūtomis. Nežiūrint kiek mes esame pavargę po dienos darbų įstaigoje ar fabrike, mes niekad neužmirštame apeiti savo daržą ir geles bei medžius. Ir tik todėl, kad to šaukia mūsų kraujas, lietuvių ūkininko prigimtis.

Kai tik grįš žemė tikrajam savininkui - ūkininkui, kuris ją laiko kaip savo buities ir kūno dalimi, atsiras ir politinis ūkiškas aktyvumas, susikurs ar atsikurs lietuviškos ūkininkų organizacijos, kurios ras tinkamą vardą ir vietą valstybinėje santvarkoje.

(Sandara, Nr. 8, 1990)

Pirmieji atgimstančios Lietuvos ūkininkai važiuoja savo karieta iš Vėlverių į Mauručius Gedulo ir vilties diena

Du Vasario 16-tosios minėjimai

ĮVYKIAI

Vasario 16-tąją šventė visa Lietuva. Miestuose vyko didingi renginiai, mitingai, o kaimiškose gyvenvietėse vasario 16-tosios minėjimai žavėjo savo paprastumu, nuosirdumu, o visa tai - taip artima lietuvių tautos dvasiai.

Susipažinkime su dviejų kraštinių Radviliškio rajonų gyvenviečių, būtent Sidabravo ir Vadaktų, nepriklausomybės šventės minėjimais.

Sidabrave minėjimas įvyko vasario 15 d. Jį organizavo Sidabravo vidurinė mokykla. Minėjimas prasidėjo pamaldomis už Lietuvą ir žuvusius už jos laisvę. Sergant vietos klebonui, pamaldas atlaikė kaimyninės Vadaktų parapijos klebonas kun. Ant. Valantinas. Po pamaldų visi susirinko prie Nepriklausomybės koplytstulpio, statyto dar nepriklausomybės laikais miestelio aikštėje, bet pokario metais, gelbstint jį, perkelti į šventorių. Moksleiviai, jį pagerbdami, apsupo gražiu vainiku, o mokytojas S. Sakalauskas pasakė kalbą, išskeldamas laisvės brangumą ir kviesdamas visus mylėti savo Tėvynę. Vietos choristai sugiedojo „Marija, Marija“.

Tolimesnė minėjimo programa atlikta Sidabravo kultūros namų salėje. Dalyvavo vidurinės mokyklos mokytojų kolektyvas, mokytojai veteranai p.p. Vaškeliene, Motiekaitienė, Pranculienė ir kt., moksleiviai ir vietos gyventojai, taip pat kun. Ant. Valantinas. Minėjimo vadovė buvo mokytoja B. Raudienė, o pačią programą išplėdė daugiausia patys moksleiviai. Jaudino jų žodžiai apie Lietuvos kelią į nepriklausomybę, deklamacijos, padainuotos dainos tiek solistiškai, tiek atskirų chorelių, skudučių muzika, žavingi tautiniai rūbai ir netrukšmingi tautiniai šokiai, gražiai derinęsi su gavėnios rimtimi.

Kelias tautines dainas, žadinančias meilę Dievui ir Tėvynei, padainavo bendrai visi minėjimo dalyviai. Po to senieji žmonės papasakojo savo prisiminimus, kaip buvo švencinama Vasario 16-ji prieškariniais laikais, o minėjimo svečias kun. Ant. Valantinas paskaitė kelius savo kūrybos eilėraščių, padėjo už pakvietimą į šį taip meniškai paruoštą minėjimą ir paragino moksleivius rimtai ruoštis ir gyvenimui, nes jie ateity bus nepriklausomos valstybės vadai ir veikėjai.

Minėjime buvo pagiedotas Tautos himnas, uždegtos žvakutės, tylos minute pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę.

Pasibaigus minėjimui, mokytojų kolektyvas pasikvietė svečių kun. Ant. Valantiną, Vadaktų kleboną, ir ką tik grįžusį iš ligoninės vietos kleboną kun. S. Stepšį pabendrauti, pasišnekučiuoti. Taigi,

Kun. Antanas Valantinas

nepriklausomybės viltis, kova už laisvę suartina visus lietuvius, suardydamos ankstesnius tautos skaldymo barjerus.

Vadaktuose vasario 16-tosios minėjimą organizavo bibliotekos vedėja G. Klimavičienė. Jis irgi prasidėjo pamaldomis Vadaktų bažnyčioje, kurias atlaikė kun. Ant. Valantinas. Po pamaldų visi dalyviai susirinko prie netoliese esančio Vytauto paminklo, išlikusio dar iš nepriklausomybės laikų. Čia buvo uždegtos žuvusiems atminti žvakutės, padėta gėlių. Po Tautos himno kalbėjo G. Klimavičienė,

TFP: Gorbačiovas yra atgijęs Stalinas

Toronto - Sovietams vykdant agresiją prieš Lietuvą, Latviją ir Estiją, Kanados Sąjunga Ginti Tradicijas, Seimą ir Nuosavybę, protestavo Toronto gatvėse. Gavę pagalbą Sausmą iš apgultas Lietuvos vyriausybės, Kanados TFP kartu su kelių kitų kraštų TFP sąjungomis reikė protestus, dalindami tūkstančius lapelių, kuriuose Gorbačiovas vadinamas atgijusiu Stalinu. Jame sakoma, kad „vakar perestroika dar buvo madoje, bet šiandien ji jau atgyvenusi: Gorbačiovas daugiau nebesišypso“. „Jo vadovaujama valdžia užpuolė taikią Šalį, sužalojo nekaltus piliečius ir pradėjo trijų tautų skerdynes“.

„Ką turėjo daryti Gorbačiovas?“ - klausia Kanados TFP. „Jis privalėjo griežtai pasipriešinti ginkluotų jėgų agresijai prieš Pabaltės kraštus, nors jis tuo rizikuotų ir savo gyvybę. Tačiau, kaip visada vingiuotas ir netiesus, jis tylėjo ir nepasirodė viešai. Kai kurie teigia, kad jis buvo kariškų prievartaujamas. Šiuo atveju jis turėjo pasipriešinti. Slapstydamis jis gudragalviavo atstatyti savo populiarumą, jei kariškų politija žlugtų, pasipiktinus Rusijos žmonėms“.

8 pėdų ilgio plakatas, protestuojantis prieš Sovietų agresiją, buvo laikomas Kanados TFP Narių ir rėmėjų Toronto miesto centre šios akcijos metu. Jis kvietė kanadiečius neapsigauti, nes „šaltasis karas dar nesibaigė ir rytoj gali prasidėti trečiasis pasaulinis karas“. Jis taip pat apeliavo į Kanados katalikus melsti Dievo Motina, „kad ji gelbėtų Marijos Žemę Lietuvą ir visą pasaulį“.

Tuo pačiu metu panašios akcijos ėmėsi ir JAV, Prancūzijos ir Ispanijos ir kitų kraštų TFP organizacijos. Sao Paulo, Brazilijoje, mieste TFP protestuodami prieš Sovietų žygius, suorganizavo eiseną judriausiomis šio industrinio miesto gatvėmis. Prof. Plinio Correa de Oliveira,

kolūkie pirmininkas V. Blotnis. Paskui deklamatoriai S. Lapiniauskienė, V. Matutis, Z. Daugėla ir Z. Turšinskaitė deklamavo B. Brazdžionio, Maironio ir kt. eilėraščius. Pasireiškė ir mokyklos pradinukai, kurie savo vaikiškais balsais ir gražiais posmais žadino klausytojuose kilnius jausmus. Minėjimui baigiantis, kun. A. Valantinas paskaitė savo kūrybos eilėraščių, po kurių nuskambėjo giesmė „Marija, Marija“.

Taigi, ne tik miestai ir rajonų centrai pamini mūsų tautos laisvės dieną, bet ir kaimiškose gyvenvietėse: visa mūsų tautą trokšta laisvės, ir tikrai ji bus atgauta.

Brazilijos TFP prezidentas, pasiuntė „fax laišką“ prezidentui Landsbergiui, išreikšdamas savo paramą ir pasigėrėjimą už jo vedamą rezistenciją prieš Sovietų agresiją.

Niuorke Amerikos TFP vedė intensyvią akciją siekiant visuomenės pritarimo Lietuvai. Ten buvo pravaista akcija ir prie J.T. Rūmų, kad atkreiptas tarptautinių atstovų dėmesį į protestą prieš Lietuvos tautos teisių pažeidimus. Amerikos sostinės laikraestyje „Washington Post“ TFP idėjo prezidento Landsbergio atsisaukimą ir Vakarų Vyriausybių vadus.

Pereitą Vasarą TFP sąjungos pravedė akciją 20 kraštų, rinkdami parašus už Lietuvos nepriklausomybę. Ta proga jie po petičija surinko 5,218,520 parašų. Tai buvo parašų rinkimo rekordas. Šis dokumentas lietuvių tautai suteikė padrasinimą ir pereitų metų gruodžio mėn. buvo TFP delegacijos įteiktas prezidentui Vytautui Landsbergiui Vilniuje.

Pareiškimas, kurį savo kraštuose platino TFP nariai, priminė žmonėms, kad 1939 metais Lietuva, Latvija ir Estija buvo laisvos valstybės. Ir, kad Stalinas jas galėtų pavergti, kaip ir Rusijos žmones buvo tik viena kliūtis: galimas nacių diktatoriaus Hitlerio pasipriešinimas. Tačiau, „kadangi nacių ir komunistų ideologijos nedaug skiriasi, buvo nesunku surasti bendrą kalbą“. Sekė garsaus Ribentropo-Molotovo paktą pasirašymas. To pasekoje, Hitleris užėmė dali Lenkijos, o Stalinas pagrobė rytinę Lenkijos dalį, bei Lietuvą, Latviją ir Estiją.

„Remiantis šiais istoriniais prisiminimais, Rusijos komunistai tikisi panašaus suokalbčio su JAV. Gorbačiovas, kuris dar vakar šypsojosi, buvo švelnus ir malonus globalinės taikos apaštalas, šiandien paleidžia Raudonąją Armiją prieš tris nedeides Pabaltės tautas. Jis viliasi, kad Rusijos palankus nusistatymas dėl Irako karo, bus patenkinamas atlyginimas Vašingtonui. Tačiau energingas prezidento Bušo pareiškimas, remiantis trijų Baltijos šalių nepriklausomybę, atrodo visiškai atmeta tokia versija“.

A. Kalvaitis

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 378 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mielažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$30. Kituose kraštuose \$35. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas talso savo nuožiūra.

Published by Val. Cizauskas
38 Coghlan St., Nidre, 3042
President of the Lithuanian
Catholic Federation

Sovietų Sąjungos Tautybių tarybos pirmininkas Nišanovas, kuris yra laikomas artimu Gorbačiovo bendradarbiu, pasakė, kad sovietų kariškiai neteisėtai užpuolė televizijos bokštą ir radijo bei televizijos komitetą Vilniuje. Vilniaus garnizono komandanto įsakymas panaudoti jėgą Vilniuje, pažymėjo Nišanovas, pažeidė sovietinius įstatymus. Kariškų pasiteisinimas, tęsė Nišanovas, kad įsakymas pulti televizijos bokštą ir kitus pastatus, buvo gautas iš nacionalinio gelbėjimo komiteto, neturi jokio juridinio pagrindo. Šis komitetas neturi jokių valstybinės valdžios galių, dėl to neturi jokios teisės duoti įsakymus, o kariškiai neprivalėjo jų įsakymų vykdyti. Nišanovas pasakė, kad agresijos veiksmų Vilniuje kaltininkai turi būti išaiskinti. Kaip pastebi spaudos agentūros, tai leidžia manyti, kad galbūt, bus imamasi sankcijų prieš kariškius, turbūt prieš Vilniaus garnizono komandantą pulkininką Uskoptičką. Nišanovas pasiūlė sudaryti mišrią pabaltiečių ir sovietų vadinama susitaikinimo komisija, kuriai būtų pavesta bandyti išspręsti tarp pabaltiečių ir sovietų vadinama susitaikinimo komisija, kuriai būtų pavesta bandyti išspręsti tarp pabaltiečių ir sovietų kilusias problemas.

Toronto, Kanadoje, arkivyskupas Ambrozič švento Mykolo katedroje aukojo Lietuvos atminimo Mišias, kuriose dalyvavo daug Toronto lietuvių ir kanadiečių. Per Mišias tartame žodyje Toronto arkivyskupas kvietė tikinčiuosius melstis už visus pastaruoju metu Lietuvoje žuvusius, taip pat už tuos, kuriems tebegresia pavojus netekti laisvės, pažymėjo, kad Lietuva kenčia ne tik už save, bet ir už visus Sovietų Sąjungos gyventojus, kurie brangina laisvės liepsną, mirguliuojančią bet negestancią. Arkivyskupas meldė Dievą gausiai atlyginti žuvusiems, stiprinti gyvuosius, ką nevarastų drąsos ir vilties. Jie pralaimės tik tuomet, kai susitiks su pralaimėjimu, pasakė Toronto arkivyskupas per Lietuvos atminimo Mišias.

Paryžiuje šiomis dienomis lankosi Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos užsienio reikalų komisijos pirmininkas Emanuelis Zingeris. Čia jis pasimatė ir Lietuvos reikalais tarėsi su kai kuriais prancūzais politiniais veikėjais, Pabaltijo nepriklausomybę remiančių prancūzų asociacijų atstovais, kitais Pabaltijo tautų bičiuliais. Emanuelis Zingeris aplankys Paryžiaus kardinolą Lustiger. Pas Paryžiaus kardinolą Zingerį lydės Prancūzijos lietuvių sielovados direktorius prelatas Jonas Petrošius. Paryžiuje laukiamas Kauno kunigų seminarijos rektorius kunigas Sigitas Tamkevičius. Pagal turimas informacijas, kun. S. Tamkevičius Paryžiuje dalyvaus vietos jėzuitų rengiamame studijų seminare.

Iš Vilniaus mum buvo pranešta, kad baigta restauruoti švento Kazimiero bažnyčia, kuri buvo sovietų išniekinta: joje, kaip žinoma, buvo įkurtas ateizmo muziejus. Švento Kazimiero Vilniuje bažnyčios atšventinimas įvyko sekmadienį, kovo 3 dieną. Vilniuje ką tik pasirodė katalikų mėnraščio „Naujasis Židinys“ pirmasis numeris.

NAUJA PASAULIO TVARKA

Amerikos Užsienio Santykių Taryba ne tik aprūpina Vašingtono valdžios aparatūrą aukštais pareigūnais, bet tos tarybos nariai yra paruošę „New World order“ - NWO - planą, kuris numato vieną pasaulinę organizaciją - Jungtines Tautas prižiūrėti tvarką žemės planetoje. Apie NWO dažnai užsimena ir darbartinis S. Amerikos prezidentas bei jo pagalbininkai. Tik gaila, kad jie be šių trijų žodžių mums nepaaišina, ką tai reiškia. Čia mėginam, naudojant ne taip jau gausius šaltinius, šiek tiek atskleisti šią paslaptį. Jei jau einame prie pasaulinės valdžios, turėtume ir žinoti, kokia ji būtų.

State Departamento archyve, dokumento numeris 7277, yra saugomas L.P. Bloomfield'o projektas NWO įgyvendinimui. Pagal jį, visos valstybės turėtų palaipsniui nusiginkluoti. Tuo tarpu būtų suorganizuota Jungtinių Tautų stipri karinė jėga, kuri prižiūrėtų pasaulio tvarką ir sudrąsintų prasižengėlius prieš tarptautinius įstatymus. Tokiu būdu įsiviešpatautų mūsų planetoje taika ir teisingumas.

Skamba gerai. Kariuomenių išlaikymas kainuoja daug, o ir jas turint, karų nėra kaip išvengti. Yra daug visai žmoniškai bendrų problemų, kurių atskiros valstybės išspręsti negali. Pavyzdžiui, imkim tik vandens, žemės ir oro užteršimą reikalaujantį visos žmonijos pastangų. Arba vėl, tropiniai miškai yra žemės deguonies rezervas. Reiktų sustabdyti jų naikinimą. Brazilija vengia tai daryti, nes, sako, jai reikia naujų dirbamos žemės plotų ir pajamų už medieną. Bendromis jėgomis galėtumėm surast išeiti kompensuojant Brazilijos tropinių miškų kirtimo sustabdymą. Žmogaus teisių suvaržymus vienam krašte galima panaikinti tik priverčiant tos šalies diktatūrinę valdžią pakeisti šią padėtį.

Kaip matom, universalinė valdžia galėtų išspręsti teigiamai daug ką. Tik čia išskyla kai kurios abejonės apie minėtą NWO. Ką tik matom, kaip Jungtinės Tautos nutarė jėga išlaisvinti Kuveitą. Pačią karą akciją pravedė alijantai, vadovaujami S. Amerikos. Prasidėjus karui prieš Hussein'ą, ne Jungtinės Tautos, bet Vašingtonas statė sąlygas ir nutarinėjo iki kur tas karas turės nueiti. Tarp kita ko, jis Vašingtono vienpusiškai buvo vedamas ne tik kad išlaisvinti Kuveitą, kaip numatė Jungtinių Tautų rezoliucija, bet dar visiškai Irako ir jo karinių jėgų sunaikinimui. Čia aiškiai S. Amerika perėmė nelegaliai Jungtinių Tautų Organizacijos funkcijas. Dabar Irakas yra iširimio pavojų, ir musulmonų fundamentalistai gali ko gero perimti to krašto valdymą. Tada, vietoj Huseino, jie valdytų Iraną ir Iraką, o greitai infiltruotų Kuveitą, P. Arabiją ir likusias arabų šalis. Artimieji Rytai, su jų žibalo versmėm, atsidurtų fundamentalistų rankose, o Izraelis būtų jų apsuptas iš visų pusių ir jo dienos būtų suskaitytos nežūrint žydų atominį bombų!

Čia paminėjau Persijos įlankos karą, kad parodyti, jog NWO lengvai galėtų tapti vienos pasaulinės galybės įrankiu. Kadangi S. Amerika, savo ruožtu, yra paklusni

Dr. Jonas Kunca

mažos etninės grupės interesam, nauja pasaulinė valdžia atsidurtų tos liliputinės, bet labai apskrios, tautelės rankose.

Su panašia galimybe niekas nesutiktų, gal išskyrus S. Ameriką ir Izraelį. Gi be pasaulio pritarimo ši iniciatyva būtų mirus prieš jai užgimstant.

Jeigu Vašingtonas nori išgauti iš pasaulio pritarimą tokiai naujai pasaulio tvarkai, jam reikia savo aktais, ne žodžiais, įtikinti mus, kad S. Amerika yra besąlyginiai teisingumo ir objektyvumo bei moralės principų pusėje. Tam amerikiečiai turi dvi geras progas.

Pirmiausia, nežūrint į žydų įtaką Amerikoje nei į Vašingtono-Izraelio intymią draugystę, jie turi pareikalauti iš Izraelio pasitraukimo iš okupuotų arabų žemių, gal būtų

užgarantuojant žydų valstybės saugumą.

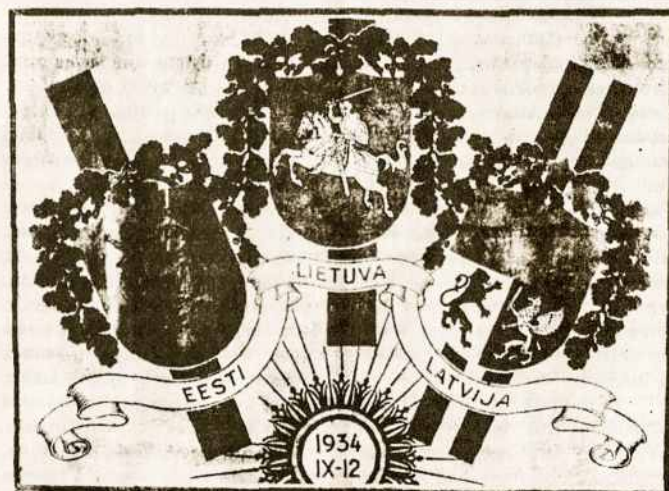
S. Amerika privalone tik aiškiai pasisakyti už Pabaltijo valstybių nepriklausomybę, bet ir konkrečiai joms padėti ją atgauti. Tam reiktų pranešti Bush'o draugui Gorbačioviui, kad jis privalo kuo greičiau susitariti su Pabaltijo kraštų legaliom valdžiom dėl sovietų pasitraukimo iš šitos Baltijos jūros pakrantės, sienų kontrolės ir ūkinių santykių tarp abiejų pusių, jei nori gauti bent vieną dolerį paramos iš Vakarų.

Jeigu Vašingtonas abejais atvejais laikytųsi tarptautinės moralės principų, neatsižvelgdamas į savo draugystes su Izraeliu ir Maskva, pasitikėjimas S. Amerika įgautų konkrečią formą. Tai, ir tik tai, būtų pirmas žingsnis į projektuojamą „New World order“.

Islandija pripažino atkurtą Lietuvos valstybę

Islandijos Parlamentas pripažino 1990-ais metais kovo vienuoliktaja atkurtą nepriklausomą Lietuvos valstybę ir įpareigojo Islandijos vyriausybę kaip galima greičiau užmegzti su Lietuva diplomatinis santykius. Islandijos užsienio reikalų ministerija apie tai telegrama pranešė Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergiui. Telegramoje rašoma: Islandijos Parlamentas - Altingas - nusprendė patvirtinti, kad 1922-ais metais Islandijos vyriausybės paskelbtas Lietuvos respublikos nepriklausomybės pripažinimas visiškai tebegalioja. Altingas remia vyriausybės šių metų sausio 23-ios dienos sprendimą sutikti su demokratiškai išrinktos Lietuvos valdžios siūlymu pradėti derybas dėl diplomatinis santykių. Altingas kviečia vyriausybę įgyvendinti Parlamento nutarimą, kuo greičiau užmezgiant su Lietuva diplomatinis santykius. Islandija yra pirmoji vakarų valstybė suteikianti pripažinimą nepriklausomai Lietuvai po 1990-ųjų metų kovo vienuoliktosios, kai buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo aktas. Islandija niekuomet nepripažino teisėtu prievartinį Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų įjungimą į Sovietų Sąjungą. Islandijos Parlamentas,

kuris yra seniausias pasaulyje, pirmadienio popietiniame posėdyje svarstė ir balsavo Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo klausimą. Už Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą balsavo 43 deputatai, vienas deprtatas balsavo prieš, du susilaikė nuo balsavimo, septyniolika deputatų nedalyvavo posėdyje. Islandijos Parlamentas paragino ir kitas pasaulio valstybes padėti Lietuvai atkurti nepriklausomybę, vėl įsijungti pilnateise nare į laisvų tautų bendruomenę. Už nepriklausomos Lietuvos valstybės pripažinimą Parlamente pasisakė Islandijos užsienio reikalų ministras Hannibalsson, kuris sausio mėnesį lankėsi Vilniuje. Jis pareiškė, kad Parlamento sprendimas atveria kelią diplomatinis santykių užmezgimui tarp Islandijos ir Lietuvos, pasakė, kad Parlamento nutarimą paaikšins Siaurės Tarybai ir NATO gynybos santarvei priklausančiam kraštui, išreiškė viltį, kad ir tie kraštai pripažins nepriklausomą Lietuvos valstybę. Per Islandijoje pravestą žmonių apklausinėjimą paaikėjo, kad didžioji dauguma islandiečių pritaria nepriklausomos Lietuvos pripažinimui, nepaisant sunkumų, kurie dėl to gali kilti Islandijos santykiuose su Maskva, ypač prekybos plotmėje. Islandija yra svarbus sovietų prekybinis partneris, eksportuoja į Sov. Sąjungą didelius kiekius vilnos ir žuvies.

Pabaltijo trijų valstybių herbai. Del šių valstybių dabar prasidėjo didelis ir aktyvus veikimas - reikalaujamos nepriklausomybės

Vaistai į Pabaltijo kraštus

Iš Jungtinių Valstybių į Rygą išskris lėktuvas su vaistų siunta Pabaltijo kraštams ir Ukrainai. Baltųjų Rūmų pavedimu, vaistų į Pabaltijo kraštus ir Ukrainą siuntimą organizuoja ir finansuoja amerikiečių šalpos organizacija Project Hope. Prie Project Hope pastangų prisijungė ir dvi Amerikos lietuvių organizacijos: Lietuvių Katalikų religinė šalpa ir Mercy Lift. Čikagoje veikianti Mercy Lift organizacija sukaupe maždaug pusantro tonos vaistų ir maisto kūdikiams, Religinė šalpa parūpino vaistų ir vakcinų vaikams už pusę milijono dolerių. Lietuviškų organizacijų parūpinti vaistai skirti Lietuvos ligoninėms, tuo tarpu amerikiečių šalpos organizacijos sukaupti vaistai, iš viso apie 30 tonų, bus išdalinti Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Ukrainoje.

Vasario 17 dieną Lietuvą jau pasiekė pirmas vaistų transportas. Lėktuvu į Vilnių buvo tada nugabenta apie 20 tonų įvairių medikamentų, kuriuos parūpino AmeriCares šalpos organizacija. Vaistų siuntą lydėję AmeriCares atstovai susitiko su Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininku Vytautu Landsbergiu, sveikatos apsaugos ministru Juozu Oleku, aplankė kelias Vilniaus ligonines. LRTV

Tautos gelbėjimo komitetai

Kaip pastebi spaudos agentūros, neaišku, ar Lietuvoje ir Latvijoje tebeveikia išdavikiški vadinami tautos gelbėjimo komitetai, kurios ir pats Kremlius vadino antikonstituciniais. Vadinamų latvių konservatorių sąjūdžio pirmininkas pulkininkas Alksnis apkaltino Gorbačiovą „tautos gelbėjimo komitetų“ išdavimu, pasakė, kad pats Gorbačiovas leidęs juos sukurti, gi vėliau komitetus paliko jų likimui, nebedrso jų paremti. Gorbačiovo atstovas Vilniuje Tarazevičius tvirtai paneigęs, kad Lietuvoje būsianti įvesta prezidentinė valdžia, pridūrė, kad šiuo metu jis nematęs jokio reikalo įvesti prezidentinę valdžią. Spaudos agentūros rašo, kad Vilniuje įtempimas truputį atslūgsta, bet karinė jėga tebeveikia: gauda šaukiamojo amžiaus jaunuolius, savivaliauja naktimis Lietuvos keliuose, demonstruoja savo galią, psichologiškai mėgina atakuoti žmones, nors oficialieji balsai iš Kremliaus lyg ir smerkia tokius veiksmus. Visa tai atsveria žmonių ryžtas, meilė laisvei, draša, pasitikėjimas teisėta Lietuvos valdžia. Tarpusavio susipratimas gražus, viltingas. LRTV

Lietuvos žmonės girdėjo per televiziją Rusijos lyderio Jeltsino kalbą, kurios pagrindinė mintis buvo - Gorbačiovas turi atsistatydinti. Jeltsinas taip pat pasakė, kad Gorbačiovas privedęs Sovietų Sąjungą prie diktatūros, kuri gražiai vadinama prezidentiniu režimu. Jeltsinas pažymėjo, kad Gorbačiovas siekia išsaugoti dabartinę sistemą, centralizuotą valdžią, neketina suteikti autonomijos nei Rusijai, nei kitom respublikom.

Pieta, tu tylėti negalėjai

Kun. Robertas Pukenis

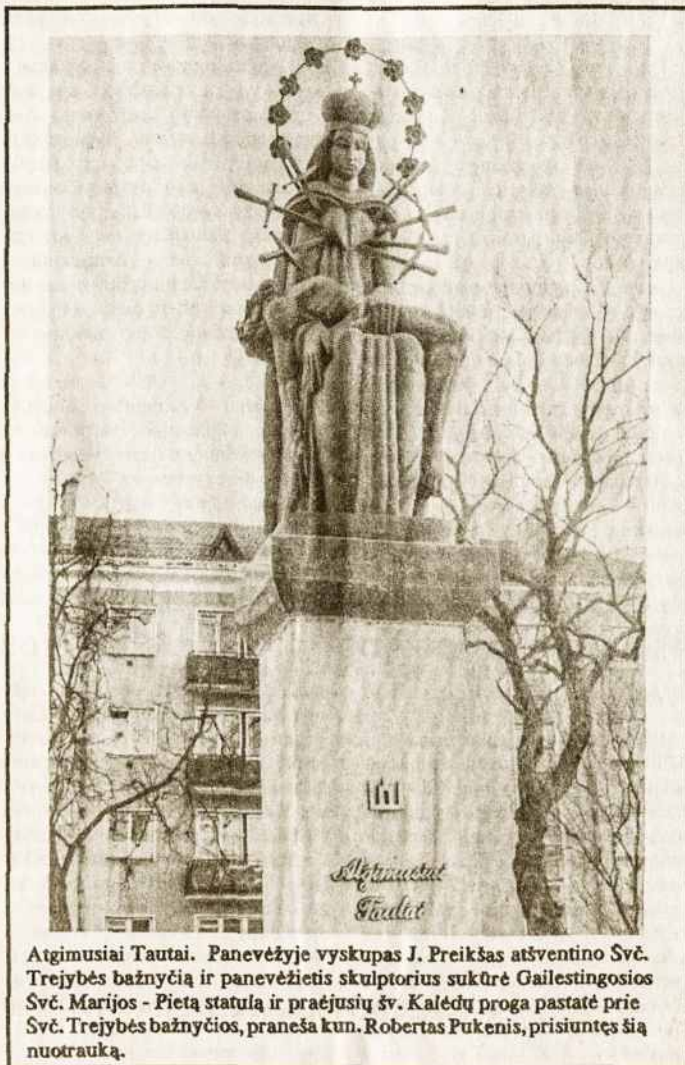
Rūpintojėlis, Sv. Jurgis ir Pieta yra mūsų tautos religiniai dvasingumo simboliai. Rūpintojėlis - tai Kristus, žvelgias į mūsų žemišką kelionę, į laisvės kovas. Jis parimęs ir liūdnas, susirūpinęs mūsų likimu. Jis toks paslaptingas, malonus ir visada išraiškus liaudies mene.

Sv. Jurgis - drąsos, kovos, pergales ženklas. Jis nudobia slibiną ir išvaduoja mergaitę. (Sv. Jurgis buvo istorinis žmogus, Kapadokijos karininkas, nukankintas apie 303 m.) Kada lietuviams grėsavo prieštai, tada meninkai dažniau vaizduodavo Sv. Jurgį. Sodybose, pakelėse ir kopytelėse šventieji mūsų simboliai šaukdavo į žūtbutinę kovą.

Prisilėgus nelaimėms, mes atsidusdavome prie Sopulingosios Marijos, (Pieta) - iš italų kalbos žodžio - gailėstingumas).

Tai Tu, motina Marija, po kryžiumi laikai savo negyvą Sūnų ant rankų. Septyni skausmo kalavijai įsmigo Tau giliai į širdį. Kancios bruožai suakmenėjo ir ašaros sustingo. Marija, priimk iš mūsų brangius herojus. Tau visada po kojomis žydės rožės. Neverk, juk Kristus amžinai gyvas gyven tarp kryžių ir erkėčių. Vėl nuodėmėm, paniekimais įžeidinės klystantis žmogus. Todėl, Pieta, čia Tavo sielvartas, kurį sukėlė mes, išsigindami Kristaus, išduodami jo idealus, gyvendami be sąžinės, be meilės. Tai mes Tave skausme palikome apsnigtą, nulytą, o Tu šaukei į laisvės rytą. Marija, gelbėki Tėvynę - Motina, istorijos kelyje pavargusia, išsekusia, bet tvirtą Tavo malonitį ir maldos. Jinai lyg granitas stovėjo prieš tankus Vilniuje prie televizijos bokšto. Ir budelių tankai, traiskė ją su vaikais, sustojo, palikdami neramiąrytdieną, penkiakampę vielą, lyg žaizdotą votį žemės krūtyse.

Mūsų taikios aukos pasauliui įrodė, kad Lietuva nenugalima. Ją laimaina Pieta. Ir mes nepaklydome tamsojo naktį. Atsimeiname gerai, kaip šventėme Nepriklausomybės 70-metį. Vis ne karo komendanto valandoj... Keletą savaitių dirbo saugumas, filtruodamas įstaigas, mokyklas, Bažnyčią. Kaip klaičiai sekė patsidavėlio akis, ar neiškels kas nors Trispalvės vėliavos... O

Atgimusiai Tautai. Panevėžyje vyskupas J. Preikšas atšventino Svč. Trejybės bažnyčią ir panevėžietis skulptorius sukūrė Gailėstingosios Svč. Marijos - Pietą statulą ir praėjusių šv. Kalėdų proga pastatė prie Svč. Trejybės bažnyčios, praneša kun. Robertas Pukenis, prisiuntęs šią nuotrauką.

jinai visada suplevėsuodavo kaip ugnis nors kelioms valandoms. Pašistai, okupavę Lietuvą, dar leido švęsti šią brangią dieną, o „pažangiausioji“ komunistų partija spardė žmones už meilę Tėvynėi. Ar dar ilgai, Viešpatie, mūsų širdis varstys šaltas drebulys? O nei Pieta, tu tylėti negalėjai.

Tai Tu - Lietuva nesibaigianti drama. Tu - mūsų perversa krūtinė, pašvaistės ilgesys sukilėlių laužais ir Romo Kalantos pasklidęs laisvės gandas pelenais. Oškite, pušynai, jiems garbės himną amžinai. Broliams lietuviams.

Kai vėjas siaudžia, o širdyje pūga. Naktis ir gėsta žvaigždės. Degt ir šviest tada. Kai širdgėla,

viltis ir skausmas išsilieja lietuviška vizija, šlamėki žvaigždynų spalva.. su kryžium prisikėlusi laisva Lietuva. Tau mūsų kraujas ir širdis. Deja, užlaužtom rankom sudejuoji, nemigo rauda.. prakeikime diktatorių.. Tu vis vien gyva išliksi...

Spalvingos miestų aikštės, autostrados nesulaikomam žmonių sraute. Aš ieškau Tavo veido poezijoje, architektūroje, muzikoje, teatre ir kasdienybėje, gyvenimo sraute, meilės ir tiesos - nerimstanti auka. Ir vėl mes su tavim prie Katedros altoriaus, LIETUVA.

O Kristau, priimki mūsų didžiulį skausmą ir troškimus už laimingą Tėvynę.

Konferencija - „Laisva Lietuva Europoje“

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis pakvietė Europos kraštų, Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados parlamentarų į Vilniuje Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos rengiamą konferenciją „Laisva Lietuva Europoje“ ir ta proga stebėti Lietuvoje įvyksiančią pilietinę apklausą dėl Lietuvos nepriklausomybės. Konferencija įvyko Vilniuje vasario 7-16 dienomis, o pilietinė apklausa, buvo pravesta vasario devintąją. Per apklausą, vasario devintą dieną, Lietuvos piliečiai buvo kviečiami atsakyti į klausimą, ar jie pritaria naujos rengiamos Lietuvos Respublikos Konstitucijos teiginiui, kad Lietuvos valstybė yra nepriklausoma demokratinė respublika, kitaip tariant, turės galimybę pasisakyti, ar yra už tai, kad Lietuvos valstybė būtų nepriklausoma demokratinė respublika. Apklausoje galės dalyvauti visi Lietuvos gyventojai, turintys Lietuvos pilietybę arba pilietybės teisę pagal Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymą, taip pat užsienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai, kurie galės telegrama, ne ankščiau vasario ketvirtos dienos, ir ne vėliau vasario devintosios, pranešti, ar yra ar ne už nepriklausomą demokratinę Lietuvos Respubliką. Teigiamai norintys atsakyti gali šitaip telegramą suformuluoti: Lietuva turi būti nepriklausoma demokratinė Respublika, taip. Užsienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai telegramas turi siųsti adresu: Vilnius, Gedimino trys, Lietuvos Mokslių akademija, respublikos rinkiminė komisija. Telegramoje turi būti nurodyta piliečio gyvenamoji vieta užsienyje, vardas ir pavardė, turi būti taip pat pažymėta telegramos išsiuntimo data. Ne ankščiau vasario ketvirtos ir ne vėliau vasario devintos dienos.

Lietuvos Aukščiausiosios

Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis vokiečių televizijai duotame interviu pasakė, kad nuo Pabaltijo problemos sprendimo gali priklausyti pasaulio ateitis. Lietuva siekia išplėsti į Rytus Vakarų demokratijos ribas, dėl to Vakarai didžiai pakenktų savo pačių interesams, jei reikiamai neparemtų lietuvių tautos nepriklausomybės siekimų, pasakė Landsbergis. Jis toliau pažymėjo: čia Lietuvoje yra Europa, Lietuvoje yra siena tarp demokratijos ir totalizmo, lietuviai siekia tą sieną pastumti labiau į Rytus, plėsti demokratiją ir teisingumą. Lietuvių tauta kovoja ne vien už savo bet už visos Europos ir pasaulio interesus. Landsbergis pažymėjo, kad Lietuva yra visuomet pasirengusi derėtis su Maskva, bet, reikalui esant, yra pasirūšusi ir kovoti už savo teises, už laisvę ir nepriklausomybę.

praėjimui. Rygoje kasdieną daug žmonių renkasi prie Laisvės paminklo sostinės centre, prie paminklo deda gėlių puokštes sausio tryliktoji Vilniuje ir prieš dvi dienas Rygoje už laisvę žuvusiųjų atminimui.

LRTV

Ar galimas prezidentinio valdymo įvedimas Latvijoje

Latvijos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Gorbunovas Maskvoje paneigė, kad Latvija priimsianti Gorbaciovo pasiūlymą įvesti Latvijoje prezidentinį valdymą. Nei Latvijos vyriausybė, nei Aukščiausioji Taryba nėra palankios tokiam sumanymui, pareiškė Gorbunovas, kuris atvyko į Maskvą susitikti su prezidentu Gorbaciovu. Rusijos federacinės respublikos užsienio reikalų viceministras Fiodorovas, Rygoje išreiškė nuomonę, kad prezidentinio valdymo įvedimas Latvijoje, ilgainiui galėtų sukelti respublikoje pilietinį karą su sunkiai pramatomis pasekmėmis visai Sovietų Sąjungai. Dėl to Rusijos federacija yra priešinga prezidentinio valdymo įvedimui Latvijoje. Tai tik dar labiau sukomplikuotų Pabaltijo kraštų

problema, pasakė Rusijos užsienio reikalų vice-ministras ir pridūrė, kad Pabaltijo kraštų problemos sprendimo reikia ieškoti per dialogą, susitikimus, diskusijas, nepaisant kokios griežtos jos bebūtų, su teisėta Latvijos valdžia, kuri turi būti gerbiama. Viceministras dar pažymėjo, jog iš viso nėra aišku, kaip praktiškai galėtų būti vykdomas prezidentinis valdymas, pastebėjo, kad prezidentinius įsakymus ir potvarkius Rygoje vykdytų tikrai komunistų partija arba sovietų kariuomenė.

Prezidentas Jeltsinas, kalbėdamas Rusijos Aukščiausioje Taryboje, dar kartą įspėjo deputatus apie pavojų, kad Sovietų Sąjungoje gali būti atkurta totalistinis režimas. Reikia užverti kelią reakcijos vyksmui, pasakė

Jeltsinas, negalima leisti, kad būtų sustabdytas persitvarkymo procesas, kad reakcija pasistūmėtų iki tokio taško iš kurio nebėbūt galima sugrįžti. Jeltsinas pakartojo, kad kariuomenės panaudojimas prieš civilius gyventojus prieštarauja Konstitucijai.

Rygoje padėtis buvo rami, bet žmonės stiprina barikadas aplink valstybinius pastatus, ypač aplink Aukščiausiosios Tarybos rūmus, kuriuos latviai, panašiai kaip ir lietuviai, pasiryžę bet kuria kaina apginti nuo galimų sovietinių puolimų. Į Parlamento aikštę vedančios gatvės užblokuotos sunkvežimiais, autobusais, buldozeriais, geležiniais stulpeliais, spygluotomis vielomis, baigtos statyti net cementinės sienos, kai kurios visai nepereinamos, kitos, kuriose įmūrytos geležinės durys

Siemet katalikiško jaunimo ateitininkų organizacija mini savo 80-ties gyvavimo metų jubiliejų. Jos pirmąjį branduolį sudarė moksleiviai, žurnalo „Ateitis“, pradėjusio eiti 1911 m. vasario mėn., skaitytojai. Jie burdavosi į atskirų vietovių grupes, kasmet rengdavo konferencijas, ir pamažu ateitininkų skaičius vis daugėjo. Narių augimą trugdė tai, kad caristinės okupacijos ir pirmojo pasaulinio karo metais ateitininkai turėjo veikti slapta.

Ypač ateitininkija išaugo ir sutvirtėjo Lietuvos nepriklausomybės metais. Palangos konferencijoje 1927 m. ateitininkija pertvarkyta į federaciją, kuri vienijo moksleivių, studentų ir sendraugių sąjungas. Ateitininkija daug pasidaravo, formuodama katalikišką sąmonę netik savonarių tarpe, bet ir skleisdama krikščioniškas idėjas visuomenėje, nes ji veikė pagal šūkį „Visa atnaujinti Kristuje“. Ji išugdė daug kilnių asmenybių, padariusių daug gero ir Bažnyčiai ir Tėvynei.

Siame straipsnyje aš noriu trumpai nušviesti dviejų ateitininkijos švyturių, būtent kunigų Jono Paliuko ir Alfonso Lukoševičiaus, gyvenimo kelią. Charakteringa yra tai, kad jie už ateitininkiską veikimą turėjo nukentėti dar nepriklausomybės laikotarpyje.

Kaip žinome, tautininkiško režimo metu 1930 m. rugpjūčio 30 d. tuometinis švietimo ministras uždraudė visas moksleivių organizacijas, kurios buvo pavadintos „srovėmis“, išskyrus skautų, kuri buvo suvalsybinta. Tokiu būdu moksleiviai ateitininkai ėmė veikti slapta.

Tuomet Jonas Paliukas, Alfonsas Lukoševičius, taip pat ir aš, šių eilučių autorius, mokėmės Panevėžio berniukų gimnazijoje. Čia ateitininkų veikimas, nors ir pogrindyje, buvo stiprus. Veiklumą didino tai, kad ateitininkus rėmė J.E. vyskupas K.Paltarokas, jaunimo direktorius kun. Alf. Lipnickas-Lipniūnas, katedros vikaras kun. Ant. Deksnys, kapelionai ir kiti kunigai. Visuotinių gimnazijos ateitininkų susirinkimuose į mus ne kartą kalbėjo prof. Pr. Dovydaitis, prof. K.Pakštas, darbininkų apaštalas kun. Rankelė ir kt. Jų kalbos mus uždegdavo, ir ta ugnis ilgai mumyse liepsnodavo.

Toks gyvas moksleivių ateitininkų veikimas kai kam nepatiko ir nutarė jį sutramdyti. Su visais, aišku, kovoti negalėjo. Todėl pasirinko atskirus asmenis,

Lietuvos Aukščiausioji

Taryba remdamosi kovo devintąją praveistos pilietinės apklausos rezultatais, patvirtino respublikos Konstitucijos pirmojo ir antrojo straipsnių pakeitimą. Pirmasis Konstitucijos straipsnis dabar taip skamba: Teiginys, kad Lietuvos valstybė yra demokratinė nepriklausoma respublika, yra Lietuvos respublikos konstitucinė norma ir pamatinis valstybės principas. Antrame straipsnyje sakoma: Šio įstatymo pirmajame straipsnyje suformuluota konstitucinė norma ir pamatinis valstybės principas, gali būti pakeisti tik Lietuvos tautos visuotinės apklausos - plebiscito - būdu, jei už tai pasisakytų nemažiau kaip 3/4-iajai Lietuvos piliečių, turinčių aktyviąją rinkimtį teisę.

DU ATEITININKIJOS ŠVYTURIAI

Kun. Ant. Valantinas

manydami, kad, juos nubaudus, išsigąs ir kiti. Pedagogų tarybos posėdyje 1932 m. sausio 21 d. buvo nutarta sumažinti elgesio pažymį iki 3 Jonui Paliukui, Alf. Lukoševičiui, Juozui Klivečkai ir kt. už priklausymą ateitininkų organizacijai. Po to vienas kitas išstojo iš ateitininkų, bet tie vyrai nepabugo: veikė su dar didesniu įkarščiu. Tuomet pedagogų taryba surengė tais pačiais 1932 m. balandžio 25 d. posėdį, kuriame nutarė Joną Paliuką ir Alf. Lukoševičių išmesti iš gimnazijos. Posėdžio protokole pažymėta, kad už pašalinimą balsavo 17, prieš 13,

vienas susilaikė. Po posėdžio gimnazijos kapelionai Ruškys ir Zitkevičius pareiškė protestą prieš tokį nutarimą, prieštaraujantį konkordatui, pažymėdami, kad pašalintieji buvo gero ir pavyzdingo elgesio moksleiviai.

Taigi, Jonas Paliukas ir Alf. Lukoševičius jau jaunystėje perėjo per išmėginimų ugnį. Kančia jų nepalaužė, bet pakreipė į dar didesnės aukos kelią: Jonas Paliukas stojo į marijonų vienuoliją, o Alf. Lukoševičius - į Kauno kunigų seminariją. Abu gerai mokėsi ir 1942 m. buvo išventinti kunigais. Taigi, nėra to blogo, kas neišėitų į gera.

Lietuvos kolūkyj

Dr. Jonas Kunca

Mūsų krašto ekonominis pagrindas yra ir turbūt bus žemės ūkis. Šalies miestuose ir išėivijoj mažai žinome, kas vyksta Lietuvos kolūkiuose. Čia perduosiu pasikalbėjimą su vienu kolūkio vedėju. Tiesa, tai vienas iš geresnių kolūkių, o jo vedėjas jam vadovauja jau 27 metai. Kad pasikalbėjimas būtų atviras, nutarta to vedėjo nei kolūkio vardo čia neminėti.

Klausimas: Kiek turi žemės Jūsų kolūkis?

Atsakymas: 3500 hektarų. Tai vidutinio dydžio kolūkis. Mūsų rajone yra kolūkių su 7000 hektarų žemės, yra ir turinčių tik 1500-2000 hektarų. Atseit, mūsų yra vidutinio dydžio kolūkis.

K: Kiek darbininkų dirba Jūsų kolūkyj? A: 350, gyvena 700 žmonių.

K: Kiek dirba administracijoj? A: Apie 30 asmenų. Tai knygų vedėjai, agronomai, inžinieriai, technikai ir grupių vadovai bei traktoristai.

K: Ką daro inžinieriai? A: Jų darbas pats svarbiausias: priežiūra ir paruošimas darbei mašinų, įskaitant jų pataisymą.

K: Jeigu tas ūkis būtų Jūsų

nuosavyne, su kiek administracijos tarnautojų apseimtumėt?

A: Raštinės darbininkus galima būtų žymiai sumažinti nuperkant kompiuterį, o kitus pagerinant technologiją. Greičiausiai užtektų 5 asmenų vietoj dabar dirbančių 30-ties. Atleisčiau visus blogus darbininkus, o tokių yra, ir palikčiau 250 geriausių, kurių pakaktų turint geresnę technologiją. Vien pakeitęs dabartines melžimo mašinas moderniška, vietoj 30 melžėjų užtektų trijų. Bet turiu pridurti, kad nenorėčiau turėti nuosavą tokio dydžio ūkį. Jam reikia daug darbo jėgos ir resursų.

K: Koks yra idealus kolūkio dydis pagal Jūsų nuomonę?

A: 2000-3000 hektarų. Jame galima geriausiai išnaudoti technologiją, prižiūrėti gamybą ir išvežti į darbą darbininkus.

K: Ką gamina Jūsų kolūkis?

A: Auginame galvijus. Jų turim 2500, iš kurių 600 yra karvės. Turime 3000 kiaulių. Pagiminam per metus 700 tonų mėsos ir 3000 tonų pieno. Turime 30 arklių. Dalis jų reikalinga darbei. Kitus, veislinius - auginam pardavimui. Aišku, pašartui reikia grūdų, sieno, runkelių ir bulvių bei paruošiam

Abu tie kunigai daug nusipilnė Bažnyčiai ir Tėvynei.

Kun. Jonas Paliukas buvo geras pamokslininkas, drąsiai skelbęs Dievo žodį, 6 su viršu metų iškentėjo lageriuose, pats kūrė giesmes ir atnaujino senąsias, užrašinėjo žemaičių liaudies dainių melodijas ir pasidaravo daug kitose srityse. Mirė Tveruose 1990 m. vasario 4 d. Tveruose ir palaidotas.

Kun. Alf. Lukoševičius, nors ypatingų darbų nepadarė, bet buvo uolus kunigas, nuoširdus ir su visais draugiškas. Buvo žemaičių Kalvarijos klebonas ir Plungės vicedekanas. Mirė 1984 m. Palaidotas Ž.Kalvarijoje. Taigi jie abu buvo ateitininkijos išugdyti ir tapo tautos švyturiais.

silosą iš runkelių lapų ar žolės, jei oras neleidžia išdžiūti šienui. Dalį pašaro tenka pirkti iš kitų respublikų, daugiausiai iš Ukrainos.

K: Kokius derlius gaunate Jūsų kolūkyj?

A: Žeminių kviečių 40-50 centnerių iš hektaro, rugių 35-40 cent., miežių 35 cent., bulvių apie 250 cent., runkelių 350 centnerių. Daug priklauso mūsų derlius nuo klimato vasaros metu.

K: Kiek pelno ar nuostolio duoda Jūsų ūkis?

A: Gaunam du su puse milijono rublių pelno, bet tik dėl to, kad kolūkis gamina plastinius maišelius ir automobiliams stiklus. Daug kitų kolūkių užsiima koku nors pašalinium verslu, kad padidinti pajamas.

K: Kaip paskirstote tą pelną?

A: Nutariam, kokius pagerinimus padaryti pačiame kolūkyj, įskaitant technologijos modernizaciją. Kitą dalį išleidžiam gyventojų patogumų pagerinimui. Padėdam darbininkam įsigyti nuosavus namus apmokėdami pusę namo kainos ir duodami benuosimtinę paskolą kitai pusei. Kaip matot, niekam nereikia braidžioti po purvą: turim padarę šaligatvius, išgrindę kolūkio kiemą.

K: Ar patenkinti yra darbininkai šita kolūkine sistema?

A: Kai kurie taip, kiti ne. Kolūkis nėra pati geriausia žemės ūkio sistema, kaip rodo pasaulinė patirtis. Žmogus dirba daugiau ir geriau, kai žemė prikauso jam. Mes duodame žemės geresniems žemdirbiams ir padėdam įsikurti. Tik čia yra didelė problema: nėra pakankamai resursų ir mažesnės technologijos pritaikytos mažesnių žemės plotų apdirbimui. Tai gal pagrindinis Lietuvos ekonomikos klausimas, kurį reikės išspręsti ir kuris yra plačiai diskutuojamas per spaudą televiziją, parlamente ir ministerių kabinete. Viena yra aišku, kad žemės ūkio privatizacija turės būti palaipsnė. Staigiam pakeitimui nebūtų nei žmonių nei resursų. Yra per žemos mūsų produktų kainos, kas irgi atsiliepia į ūkio rentabilumą ir privatinės iniciatyvos stoką. Tie kolūkiečiai, kurie norėtų pasilikti kolūkinę sistemą, gal turėtų būti kolektyvo nariai, atseit daliniai to ūkio savininkai.

K: Ar patenkinti Jūsų kolūkiečiai dabartine valdžia?

A: Turim valdžią, kokią patys išsirinkom. Vis didėjantis prekių trūkumas žmonių nedžiugina. Kol kas visi perneša be protestų tikėdami, kad tai laikina problema, kol Lietuva taps tikrai nepriklausoma.

Je Ekscelencija Telsių Vyskupas Antanas Vaičius Australijos Lietuvų Dienų metu aplankė Melbourne Lietuvų namuose Lietuvos Kankinių koplyčią, čia prie Lietuvos Laisvės paminklo. Iš kairės Zita Prašmutaitė, Birutė Kymantienė, Ekscelencija, Birutė Prašmutaitė ir Kun. dr. Pr. Dauknyš.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDO REIKŠMĖ

Ne kartą Australijos lietuviškoje spaudoje buvo rašyta apie fondą, jo tikslus, raginta jam aukoti ir taip toliau. Vis dėl to manau yra pravartu suglausti pakartoti fondo tikslus, jo naudą bei siekius, nes dar vis pastebima ir nugirstama ne pilnas supratimas bei jų išskaičiavimas. Gi tie tikslai, suglausti, yra remti ir propaguoti lietuvių kultūrą, mokslą, meną bei su šiom apraškom surištus užsimojimus, Australijos ribose. Šie tikslai yra įteisinti Australijos įstatymų, kurių ribose fondo administravimas turi būti vykdomas. Taip pat norima atkreipti visuomenės dėmesį, kad yra daromi žygiai gauti leidimą pakeitimui dalinai varžanti įstatymo paragrafą, kuris riboja paramą Australijos ribose, išleidžiant terminą „Australijos ribose“. Šiuo metu apie tai tikslesnio nėra įmanoma informuoti, nes nėra gautas atsakymas iš valdžios departamento.

Paskutiniu laiku kiek mažiau kalbėta ar užsiminta fondo tema spaudoje, nes pirmiaujančią vietą užėmė įvairūs vajai paremti ir padėti besilaisvinančiai tėvynei Lietuvai. Yra neginčijama realybė, kad šiuo kritišku momentu Lietuvai buvo visiškai realu, kad mūsų bendruomenės tiesioginis dėmesio centras buvo ir yra pagalba Lietuvai. Vis dėl to čia kaip tik ir norisi teigti, kad fondas nors ir ne tiesioginiai, atlieka gana didelę paramos funkciją Lietuvai remdamas įvairiais lietuviško veiklos apraiškais Australijoje. Gi šios palaiko tiesioginius ryšius bei paremia veiklą Lietuvoje. Si parama be abejo padeda išlaikyti lietuvišką gyvastingumą, bet paskatina jaunąją kartą tolimesniam darbui ne tik čia Australijoje bet ir kitur, o tas darbas yra taip reikalingas ir naudingas Lietuvos reikalams.

Fondo paramos dydis ribojasi uždirbtais procentais, neliečiant kapitalo. Šiais finansiniais metais bendra paramos suma sieks virš \$50,000, nes praėjusių metų laikotarpyje buvo mokamas aukštas procentas už investicijas. Jeigu reiktų sutelkti šitokią sumą bet kokiais vajais, būtų reikalinga įdėti labai daug darbo ir pastangų kad atsiektume tokio rezultato, o beto tai būtų vienkartinis reikalas. Tuo tarpu fondo parama yra kasmetinė. Fondas Australijos valdžios aktyse yra įteisinta savistovi ir nepriklausanti organizacija teisiniu atžvilgiu. Tačiau AL fondas jaučia ir turi moralinį įsipareigojimą tam tikrais atžvilgiais Australijos lietuvių bendruomenei. Todėl paramos prašymai turi būti rekomenduoti bendruomenės valdybų, ir tik išimtiniais atžvilgiais yra svarstomi be tokios rekomendacijos. Atspausdintų prašymų formuliariai tai aiškiai nurodo ir turi atitinkamą vietą šiom rekomendacijom.

Fondas praelyje ir ateityje rėmė ir remia chorų, tautinių šokių, teatrų, muzikinę, literatūrinę ir bendrai lietuvišką kultūrinę veiklą. Išskirtinai paminėtina parama vykstantiems į Vasario 16-tos gimnaziją, literatūrinių darbų leidimas - spausdinimas, paskutiniu metu net Lietuvoje, duodant progos Lietuvos spausdintuvėms uždirbti užsienietiškos „valiutos“. Paremiama vietinių bendruomenių bei krašto valdybų ir

Lietuvos Respublikos Atstovo Australijoje veiklos kultūrinėje srityje, nes fondas gali remti tiksliai šioje srityje įstatyminiai. Remiama mūsų lietuviškų mokyklų veiklos ir t.t.

Nors tik paviršutiniškai žvilgtelėjus į fondo placią ir šakotą paramą lietuviškai kultūrinei veiklai Australijoje, nelieka jokios abejonės dėl šių paramų pozityvios reikšmės lietuviškame gyvenime Australijoje ir už jos ribų. Kokia didelė ir neužpildoma spraga būtų neturint fondo? Priklauso didelė padėka fondo iniciatoriams ir svarbiausiai auktojams, nes jų dėka minėtos paramos yra įmanomos. Jų dėka įmanomos paramos padėti palaikyti lietuvišką gyvastingumą Australijoje, kuris tolygiai prisideda prie bendro Lietuvos laisvinimo darbo. Fondo valdyba darydama sprendimus atsižvelgia į projektų užsimojimų vertę, atitinkamos bendruomenės valdybos rekomendaciją ir galiausiai ar duodama paramą galima pateisinti įstatymų ribose. Turėdami ribotą sumą pinigų, o prašymų daug, valdybai reikalinga tinkamai įvertinti ir pramatyti duodamų paramų dydį, kiekį ir t.t., kad turimi

pinigai būtų efektingiausiai išskirstyti prasmingiausiems tikslams. Visų norų patenkinti nėra įmanoma ir išties net nebandoma, nes nuomonių yra daug ir be abejo kiekvienas veikia savo užsimojimus svarbiais ir vertais.

Nėra ir negali būti jokios abejonės fondo pozityvia reikšme Australijos lietuvių kultūriniam gyvenime iki šiol, gi ateityje jis vaidins tolygiai svarbų vaidmenį. Tad ar gali būti kas prasmingiau kaip įamžinti asmens atminimą palikimais fondui, vietoje gėlių aukoti fondui asmens atminimui ar pagerbimui, ar net kitokiomis progomis. Gėlės yra gražios, bet greit nuvysta ir šis vienkartinis prisiminimas pagerbimas dingsta be žymės. Tuo tarpu auka fondui yra įamžinta ir ji nuvynys kaip gėlė, bet tarneus ilgam laikui lietuviškiam tautiniam tikslam. Nepamirškime Australijos Lietuvių Fondo, kad ir šiais tiesioginių vajų Lietuvai laikais, skirkime ir jam atitinkamą dalį, nes jis gyvastingai veikia tam pačiam galutinam tikslui, laisvės Lietuvai per kultūrinę apraišką.

A.P. Simkus
Fondo pirmininkas

Šv. Kazimiero stebuklas prie Polocko

Sv. Kazimieras yra ne eilinis karalaitis ir nepaprastas šventasis, kuriam Aukščiausio buvo leista nužengti iš dangaus - ant balto žirgo, riterio šarvuose, pagelbstint saviesiems tėvynainiams 1518 metais persikelti per patvinusią Dauguvos upę prie Polocko ir sumušti žymiai didesnę maskviečių kariuomenę.

Sito didelio stebuklo rusai niekad neužmiršo ir ateityje neužmirš kol jie bus gyvi. Kai tik rusai įžengė, po tračiojo padalinimo į Lietuvą pirmoji eilėje už tą stebuklą atsiskaitė su šv. Kazimieru: jo vardo bažnyčią pavertė į rusų cerkvę. Bolševikų laikais antrą kartą okupavę Lietuvą bolševikai - komunistai prisiminė tą didelį Polocko šv. Kazimiero stebuklą. Nors bolševikai Dievui netiki, bet stebuklui tiki! Jie bijodami stebuklo, išniekino šv. Kazimiero bažnyčią Vilniuje, paversdami ją prekių sandėliu, kad žmonės nesimelstų į šv. Kazimierą, kad ir vėl ne įvyktų toks pats stebuklas kaip įvyko 1518 m. prie Polocko. Šv. Kazimieras rusams yra rakštis aktyje ir smilkinuose.

Tačiau, apie šv. Kazimiero didį stebuklą prie Polocko, prisipažinkime, kad tik maža mūsų dalis nežinome. Tuo tarpu, šv. Kazimieras, Lietuvos globėjas, turėtų būti gerbiamas ir minimas kaip šventas ir tautinis asmuo, turėtumėm jo šventę švesti kaip tautinę šventę, o ne vien tik skautų ir šv. Kazimiero „Kaziuko mugėmis“.

Man pačiam būnant daug kartu šv. Kazimiero bažnyčioje Vilniuje, buv pastebėta, kad mes neturėjome šv. Kazimiero stebuklui atžymėti nei tinkamo kūrinių, išskyrus gal du: dail. Mackevičius ir nežinomo skulptoriaus - Sv. Kazimiero bažnyčioje. Dėja, tie kūriniai neatitinka stebuklo istorijai. Stebukle šv. Kazimieras pasirodė danguje ant balto žirgo, riterio - karžygio šarvuose, su šviesa. Minėtuose kūriniuose parodytas tik

šv. Kazimiero atvaizdas.

Sventasis Kazimieras mirdamas lietuviams pasakė, kai aš numirsiu, po mano mirties jeigu būtų didelis lietuvių tautai pavojus ir būtinas reikalas, tai kreipkitės į mane aš nužengsiu iš dangaus jums į pagalbą, tačiau šv. Kazimieras prie Polocko Lietuvių buvo pašauktas ne būtinam reikalui. Nebuvo tautai jokio didelio tuo metu pavojaus. Tik lietuviai norėjo parodyti, kad jie turi šventą globėją, kad gali su stebuklu laimėti kovą.

Sv. Kazimieras laimėjęs kova prie Polocko labai užsirusino ant lietuvių, kad išprašė jį iš dangaus tokiam menkiam įvykiui. Tad yra dabar sunku išmesti šv. Kazimierą šiam mūsų tautos pavojui, kada yra būtinas reikalas. Bet maldaukime Dievą, jį ir Dievas pasigailės mūsų kovojančios lietuvių tautos ir vėl paskirs šv. Kazimierą, kad jis nusileistų iš dangaus ant balto žirgo, kad su šventu, kardu sutriuškintų Sovietų okupaciją.

Balys Steckis

PERTHAS

Išvyko

Tarnybos reikalais į Melbourną, išsikėlė jauna ir veikli lietuvaitė Lena Davis. Ji ilgą laiką šoko tautinius šokius, dalyvaudavo Perth'o lietuvių parengimuose, su šokių grupe dalyvavo Australijos Lietuvių Dienose ir buvo viena iš pagrindinių organizatorių ruošiant Vakarų Australijos lietuvių pažinčių atnaujinimo dienas. 1989 metais mirus mūsų vargonininkui ir radio valandėles vadovui Viktorui Skroliui, Lena perėmė vargonininko pareigą ir įsijungė kaip pranešėja į Lietuvių Radio Valandėlę. Perth'o lietuviai apgailestauja, kad neteko tokios veiklios lietuvaitės, bet linki Lenai kuo geriausio pasisekimo ir tikisi kada nors vėl ją pamatyti savo tarpe.

(VAL) Zinutės

Aukos „Sausio Tryliktosios“ Fondui iki 1991.III.3

\$200 Melbourne „Aušros Teatras“, po \$100 Geelongo Bendruomenės Moterų Draugija, E.V.Stagiai (280), M.A. Statkai, NSW, R.J.Cervinai, NSW, po \$50 T.Sarapinas, Pr.Dranginis (250), L.Katinienė, J.R. Gruzauskai, L.G.Samsonai, R.V.Pumpučiai (110), M.Ziogienė(100), Z.S. Stankūnavičiai(60), B.V.Vaitkai (70), kun.dr.Pr. Daukns, po \$40 J.B.Makuliai (50), O.Alekna, O.V.Salkūnai (60), \$30 O.V.Samuliai, \$25 J.Paragienė (35), po \$20 E.Markonienė, S.Pankevičienė (70), V.Ročienė (30), R.Kenny, J. Balbata, I.Jokūbauskienė, Pr.Saulys, R.Galinis, S.Bartuškiene, J.Sniras, G.Baltutytė, S.Savickienė (30), Dr.A.Staugaitis, L.Gestautas (30), M.Prašmutienė (90), B.V.Petkevičius, J.Zitkevičienė (25), V.Jakutis, P.Lazutka, po \$10 Pr.Svambarys, St.Lipčius, L.Pikelis, B.J.Tamošiūnai (30), Dr.K.Zdanius, J.Cerniauskas, B.G.Kymantai (20), Dr.J. ir A.Kunca (160), A.Repsys, Pr.Adomavičienė, S.Tamulevičius, V.Sidabra (25), A.Stasytis, V.Lazauskas, E.Veremčiukas, M.Verbylienė, P. Bimba, \$15 Pr.Sarkis, po \$5 J.J.Mašanauskai, A.Verbylienė, M.Steel, M.Augustauskienė, A.Bakaitis, J.Seliokas, R.Jurevičius (25).

Visiems aukotojams širdingai dėkojame!

V. Vaitiekūnienė
Sekretorė

Aukos Australijos Lietuvių fondui

\$50 J. Balčiūnas (1380) - A.A. Andriui Tamulevičiui vietoj gėlių.
\$20 K. Starinskas (173) - A.A. S. Karpalavičiui vietoj gėlių.

Per mūsų įgaliotinį Adelaidėj A. Zamoiskį gauta:

\$25 K. Vanagienė (137).
Aukos Vasario 16 d. progai: po \$20 Kun. Iz. Petraitis (115), J. ir S. Bardauskai (130), D. Dunda (149), V. Janonis, V. Kiverienė (85) ir A.A. Zamoiskis (302).
\$15 I. Vadeikis (25).

Po \$10 A. Baužienė (47), B. ir E. Dukas (20), M. Gavėnienė (90), V.L. Gudiškis (35), A.V. Juciai (24), K. Karpinė (55), E. Kervelienė (30), P. Kuisys (20), R.A. Kubiliai (132), J. Kutkienė (295), J. Poškus (222), J. Stankevičius (57), A.O. Stimburiene (25), A. Strimaitienė (30), A.A. Urnevičiai (181) ir A. Vikiene (185).
Po \$5 Vl. Bagušauskas, I.P. Bakšys (38), V. Germanas (10), O. Gudaitienė (10), A. Jakutis (35), J. Janilionienė (60), Jasiūnai, D. Kutkaitė (125), P. Laucius (28), E. Marcinkevičiūtė (21), G. Pasiczynskij, L. Pimpė (22), V.J. Rupinskai (28), J. Sasiniene (30) ir R. Skubisz US \$5.
\$4 J. Paškauskas (45).

Nuoširdus ačiū už aukas.

Vincas Ališauskas
Al Fondo išdininkas

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Pranas Pusdešris, vienas iš ALK Federacijos steigėjų, nuolatinis „Tėviškės Aidų“ bendradarbis, po sunkios vėžio ligos mirė Adelaidėje kovo 9 d., giliame liūdesyje liko žmona Saulutė Pusdešrienė-Silingaitė. Už jo vėlę šv. Mišias užprašė Liudas Liutkus.

Verbų sekmadienį, kovo 24 d., šv. Mišias užprašė DLK Vytenio Šaulių kuopa už Šaulių Sąjungos įkūrėją Vladą Putvį Putvinskį. Pamaldose Šaulių kuopa dalyvauja uniformuota ir su vėliava.

Vilius Zitkevičius šv. Kazimiero kolegijai Romoje paaukojo \$50.

Praną Valonį laidojant už jo vėlę šv. Mišioms aukojo S.J. Aras, O.J. Bratiškai, P. Butkus, A.S.B. Butkai, A. Kalvaitienė, J.L. Kebliai, P. Mažylis, L. Padgurskis, L.A. Ramanauskai, St. Ribaciauskienė, S.P. Siuškai, P. Usas, J.M. Venckai.

Joną Ivaškevičių laidojant už jo vėlę šv. Mišioms aukojo M.F. Andrikoniai, A. Jančiauskienė, R. Skerienė, St. Sutas, Ant. Alb. Zvirbliai.

Parapijos išlaikymui vokeliais bendra suma aukojo: \$80 NN, \$60 M.D.P. Baltučiai, po \$40 NN, A. Sadauskienė; po \$30 Pr. Lazutka, E. Markonienė; \$25 A.E. Narušiai, po \$20 P. Augustinavičius, V. Lang, St. Steponavičienė. Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkoju ir kartu prisuntusiems „Tėviškės Aidų“ 1991 metų prenumeratas.

Kun. Pr. Dauknyš

Geelonge Gavėnios Rekolekcijos praves kun. Stasys Gaidelis SJ penktadienį prieš Verbas kovo 22 d., šv. Jono bažnyčioje. Išpažinčių klausysime abu kunigai nuo 5.30 val. vakare. Po išpažinčių šv. Mišios, pamokslas, bendra šv. Komunija. Kviečiu visus gausiai dalyvauti ir atlikti Velykinę išpažintį.

Kun. Pr. Dauknyš

Popiežius Jonas Paulius II kalbėdamas tikinčiųjų miniai Sv. Petro aikštėje Romoje kovo 10 d. pasakė, kad Lietuvos laisvės troškimai bus įgyvendinti ir Vatikanas su atsidėjimu seka įvykius Lietuvoje.

Karaliaus Mindaugo Dienos Kolegija

Nuostata dėl Lietuvos Krikšto ir Valstybingumo Pradžios

Baltų gentys Europos ir Azijos kultūrų ir teritorinių pretenzijų sandūroje patyrė didelių netekčių. Tačiau išliko didesniame krašte nei dabartinė Lietuva ir Latvija. Išmintingos valdovo Mindaugo politikos dėka 1251 metais Lieuva priėmė krikštą, o 1253 m. liepos 6d. tapo karalyste, įsijungė į krikščionišką Europos valstybių tarpą.

Atlaikiusi kaimyninių valstybių puolimus, Lietuva, ypač pietinės ir rytinės jos dalys, smarkiai nukentėjo. Cariniais ir sovietiniais metais per panslavistinį ekspansionizmą buvo vykdomas nutautinimas, kalbinės, istorinės, etninės sąmonės slopinimas.

Kiekvienos tautos valstybingumo pradžia yra jos istorinio orumo ir pasididžiavimo simbolis. Mums tai Mindaugas, Lietuvos krikštytojas, Lietuvos karalius. 1990 metais, minint karūnavimo 737-ąsias metines, Rytų Lietuvos žmonės suruošė pirmą šventę, įamžino atminimą Medininkuose. Karaliaus Mindaugo karūnavimo diena, tapusi valstybine švente, išaukštino ir įtvirtino kilnius tautos siekius, šventus idealus.

Karaliaus Mindaugo dienos kolegija:

- kartu su visa tauta reiškia padėką

Canberroje Nepriklausomos Lietuvos Fondui aukojo:

\$1000 P.Dirkis, \$500 Bronė Zilinskienė, po \$50 E. Baltaragienė, K. Biveinienė A.A. Alfonsui Biveiniui mirus, vietoj gėlių, \$40 Br. Sumila, \$25 M. ir A. Svedai A.A. Zigmo Jokūbaičio atminimui, \$15 E. Daubarienė.

Nuoširdžiai dėkojame visiems aukojusiems.

Fondo Komitetas

Lietuvos Respublikos Aukščiausiajai Tarybai už karaliaus Mindaugo karūnavimo dienos, liepos 6-osios, paskelbimą valstybine švente - Valstybės diena, - kviečia puoseletį ir branginti sakralinius Lietuvos pradmenis, remtis jais ugdant tautinį mentalitetą, rūpintis, kad tarptautinis bendradarbiavimas per kultūrinius, mokslinius, ekonominius ir kitokius santykius nebūtų panaudojamas prieš Lietuvos dvasinius ir tautinius interesus;

- rūpinasi dėl pirmojo simbolinio paminklo karaliui Mindaugui prie Medininkų, aukščiausioje Lietuvos vietoje, apsaugos.

Kolegijos sekretoriatas: Monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas, Vytautas Baškys, Napoleonas Kitkauskas. Nuostatas pritarta 1990.II.24 Rytų Lietuvos įgaliotinių suvažiavime Vilniuje

Pranešimas Šauliams

Melbourno Vytenio Šaulių Kuopos valdyba, praneša visiems šauliams kovo 24-tą, Šauliai mini šaulių įkūrėją Vladą Putvį-Putvinskį. Yra užsakytos šv. Mišios švento Jono bažnyčioje 12-tą valandą. Šauliai dalyvauja bažnyčioje uniformuoti su savo vėliava. Šauliai prašomi visi broliškai dalyvauti bažnyčioje šv. Mišiose.

Po bažnyčios Lietuvių namuose Bendruomenės kambaryje 2.30 val. bus trumpas Putvį-Putvinskio minėjimas. Ir visų žuvusių ir mirusių pagerbimas, trumpa paskaita, užbaigai Tautos himnas. Po minėjimo bus rodoma įdomi filmas, atvešta iš mūsų Tėvynės Vilniaus.

Šaulių Kuopos valdyba

A. † A. JONAS IVAŠKEVIČIUS

Geelonge vasario 28 d. mirė Jonas Ivaškevičius, giliame liūdesyje palikęs žmoną Viktoriją, dukrelę Genutę, sūnų Leoną su jų šeimomis.

Jonas Ivaškevičius gimė 1902 m. birželio 2 d. Būdamas 6 metų neteko tėvo. Pradžios mokyklą baigė Kaune, o gimnaziją ir elektrotechniką Ukrainos mieste Jekaterionoslave prie Dniepro (dabar miestas vadinamas Dneprodzerzinsk). Į Lietuvą grįžo 1923 m. Karinė tarnybą atliko Elektrotechnikos batalione ir Technikos valdyboje. Vėliau dirbo Karo būty skryiaus elektros štabo žinyboje. Vadovavo elektros įrengimo darbams. Ilgą laiką mokytojavo Kaune 2-oje Amatų mokykloje ir Technikos institute. Pokario metais Vokietijoje mokytojavo Buxtenhudo Technikos mokykloje ir Verdene.

Jonas su žmona ir vaikais į

Australiją atvyko 1949 m. Ir čia atvira širdimi ir pareigos pajautimu atidavė žymią duoklę lietuviškam reikalui. Dukrelė Genutė daugelį metų vargoninkavo lietuviškom pamaldom ir vedė Geelonge jaunimo chorą. Sūnus kaip ir duklė gražiai kalba lietuviškai.

Ilsėkis, mielas Jonai, Viešpaties Ramybėje. P.D.

PADEKA

Mylimam vyrui, tėvui, seneliui ir uošviui Zigmui Jokūbaičiui staiga mirus, nuoširdžią padėką reiškiamo Repatriation ligoninės kapelionui Fr. D. Magennis už Paskutinį Patepimą, už maldas ir už dažną Zigmo lankymą ligoninėje. Kun. dr. P. Daukniui už Rožančiaus maldas, šv. Mišias ir laidotuvių apeigas. Kun. J. Petraičiui MIC Adelaidėje už maldas, šv. Mišias, už paguodos žodžius mūsų šeimai. Prelatui P. Butkui MBE už aukotas šv. Mišias, Sydnejuje.

Dėkojame dir. P. Morkūniui ir jungtiniams Parapijos ir Dainos Sambūrio chorams už gražų giedojimą šv. Mišių metu, B. Prašmutaitei už vargonų muziką. Ačiū Dainos Sambūrio choristams už garbės sargybą prie karsto Rožančiaus metu ir per šv. Mišias. Tarusiems nuoširdžius atsisveikinimo žodžius - B. Staugautienei Dainos Sambūrio vardu, L. Padgurskiui Bendruomenės, K. Mioldažiui Parapijos choro ir Vl. Bosikiui Lietuvių klubo. Mielam prieteliui S. Sikorskiui už nekrologą.

Ypatinga padėka Zoliai Pranckūnienei ir dr. Linui Dziukiui kurių globa, nuoširdumą ir didžią pagelbą jautėme mūsų begalinio skausmo diene.

Ačiū mieloms mano draugėms už šermentų paruošimą ir pyragus. Dėkojame visiems aukojusiems šv. Mišias už Zigmo vėlę, už atsiųstas gėles prie karsto ir į namus. Už aukas lietuviškoms organizacijoms. Visiems išreiškusiems užuojautą žodžiu kortelėmis ir spaudoje.

Liekame didžiai dėkingi visiems taip gausiai susirinkusiems Zigmą pagerbti ir jį palydėti paskutinėje žemiškoje kelionėje. Genovaitė Jokūbaičienė, duklė Aldona, sūnus Paulius ir Zigmus su šeimomis

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos kūrėjai, jos rėmėjai, „Tėviškės Aidų“ nuolatiniam bendradarbiui, ALK Federacijos įgaliotiniui Pietų Australijai

A. † A. Pranai Pusdešriui

mirus Adelaidėje, maldoje jį prisimindami, prašome Danguos suraminimo jo mylimai žmonai Saulenei, reiškiamo broliškai užuojautą seseriai Agutei ir visiems jo giminėms, artimesiems ir bendradarbiams.

Tegul jį Aukščiausias priima į savųjų būrį, nes jis to savo gyvenimo darbais užsitaravo.

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos valdyba „Tėviškės Aidų“ Redakcija ir Administracija

Pranešimas visiems tautiečiams, suaugusiems ir jaunimui

Kovo 23 dieną po pietų 2-trą valandą bus rodoma įdomi spalvuota filmas, Lietuvių namuose, kuri yra atvešta iš Lietuvos iš Vilniaus Dainų, Tautinių šokių ir Jaunimo pasirodymo Vilniuje, 1990-tais metais įvykusios šventės. Kartu bus rodoma ir iš Vokietijos įdomi filmas, dainuoja lietuviškai ir vokiškai, Lena Valaitis, ji yra

Vokietijoje pasižymėjusi žvaigždė. Filma bus pakartota ir antrą kartą, kovo 24-tą dieną 3 valandą, po pietų Lietuvių namuose. Filmą atveš svečias iš Sydnejuje, P. Sakalauskas. Prisiminkime, kad pereiniais metais daugelis negavome vyžų vykti į Vilnių, dabar bus proga tas šventes pamatyti filmoje.

V. Sukevičius

PERTHAS

PAMALDOS UŽ ŽUVUSIUS

Keletas Perth'o lietuvių suorganizavo gedulingas pamaldas už Sovietų armijos nužudytus Vilniuje lietuvius. Pamaldas buvo St. Mary's katedroje vasario 3d. 11.30 val. ryto. Įnešta juodu kaspinu perrišta Tautinė vėliava ir Australijos vėliava. Sv. Mišias atnašavo Perth'o vyskupas M. Healy; jam asistavo katedros dekanas kun. Orzanski ir lietuvių kilmės kun. Rutkauskas.

Per pamokslą, vyskupas paminėjo, kad šios pamaldos laikomos už žuvusius lietuvius, davė žinių iš Lietuvos istorijos, paminėjo,

kad 1987 metais toje pačioje katedroje buvo ruošta 600 metų krikščionybės įvedimo Lietuvoje sukaktis ir pažymėjo, kad dabar Lietuva daro pastangas, kad atgautų nepriklausomybę. Išreiškė viltį, kad artimoje ateityje Lietuva vėl bus pilnai laisva ir nepriklausoma.

Ekumenines maldas perskaitė Balys Steckis. Katedra buvo pilna: dalyvavo daug australų ir kitų tautybių žmonių. Po pamaldų, būrelis tautiečių (virš 30) susirinko Lietuvių Namuose sunešiniams pietums. Buvo pravesta loterija.

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS

Apylinkės valdyba minėjimą suruošė vasario 17d., sekmadienį. Į St. Francis Xavier bažnyčią (kur kas sekmadienį būna lietuviškos pamaldos) Tautinę vėliavą įnešė, palydint tautiniais rūbais apsirengusioms merginoms - Lenai Davis ir Kristinai Repševičiutei, svečias iš Lietuvos Valius Minševičius.

Pamaldas laikė St. Mary's katedros dekanas kun. Orzanski. Pamoksle paminėjo, kad šiandien lietuviai švenčia Vasario 16-tosios nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Lietuva ir dabar siekia būti pilnai laisva ir nepriklausoma; reikia tikėti, kad tą atsieks artimoje ateityje. Po pamaldų, Lietuvių salėje bendri pietūs ir minėjimo programa. Minėjimo programa pradėta Tautos Himnu.

Sekė ant magnetinės juostelės užkorduoti, per „Amerikos Balsą“ perduoti Amerikos prezidento G. Bush ir Lietuvos atstovo S. Lozoraičio sveikinimai pasaulio lietuviams. „Amerikos Balso“ transliaciją užrašė J. J. J. J., kuris dažnai klausosi trumpų bangų transliacijų iš Amerikos, Lietuvos, etc.

Valdybos p-kė D. Francienė pasveikino savanorių-kūrėją A. Klimaitį ir pakvietė prof. dr. Z. Budrikį pasakyti kalbą. Prelegentas paminėjo, kad švenčiame 73-čiąją Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. *Priminė* apie sausio mėn. žudynes Lietuvoje ir pakvietė susirinkusius pagerbti žuvusius tylos minute. Paminėjo, kad Europos parlamentas yra palankus Lietuvai, bet Lietuvos Respubliką oficialiai pripažino tik mažoji Islandija; todėl Sovietų S-ga tuoj nutraukė diplomatinį ryšius su Islandija.

Toliau, padarė trumpą pranešimą apie Lietuvių Dienas. Išrinkta jaunesnės kartos Krašto Valdyba, iš Canberros. Ministerės Pirmininkės Kazimieros Prunskienės atsilankymas labai pakėlė Lietuvių Dienų dalyvių nuotaiką. Sekančios Lietuvių Dienos bus Sydnejuje. Kvietė pertiškius skaitlingiau dalyvauti tose Lietuvių Dienose. (Ta proga norima paminėti, kad Krašto Tarybos atstovas prof. dr. Z. Budrikis buvo išrinktas delegatu į Pasaulio Lietuvių Seimą; per balsavimus jis gavo daugiau balsų negu kiti kandidatai.)

Diskusijas apie paramą Lietuvai

pravedė Vytenis ir Gintaras Radzivanai. Iš publikos diskusijoms pakvietė Karin Lambie-Krupavičiūtę, Kristiną Repševičiūtę ir svečią iš Lietuvos Valių Minševičių. Vytenio nuomone, dabar Lietuvai yra palankesnės sąlygos, negu prieš 73 metus: laisvojo pasaulio lietuviai ruošia demonstracijas, renka parašus peticijoms, renka aukas Lietuvai, etc. Lietuvą dažnai mini spauda, TV ir radio. Laisvojo pasaulio visuomenė yra palanki Lietuvai. Gintaras paminėjo kad dabar jau yra lengviau bendrauti su giminėmis ir draugais Lietuvoje. Mokykloje jam buvo leista papasakoti apie Lietuvą ir buvo leista iškelti Tautinę vėliavą. Karin pabrėžė, kad mūsų ateitis - jaunoji karta. Būdamą mokytoja, ji turi progos papasakoti mokiniams apie Lietuvą. Nors Lietuva yra maža žemės plotu ir gyventojų skaičiumi, bet labai didelė savo drąsa ir pasiryžimu. Kristina paminėjo, kad Australijos gyventojai daug sužinojo apie Lietuvą iš spaudos, TV ir radio. Kai anksčiau pasakydavai kad esi lietuvis, tai niekas nežinojo, kur yra ta Lietuva, o dabar, - daugumas žino.

Valius pranešė, kad po 1990 m. kovo 11 d. nepriklausomybės paskelbimo, buvo didelių pasikeitimų. Nors pasaulio valdžios Lietuvos Respublikos nepripažįsta, lietuviai yra pasiryžę atsiekti pilną nepriklausomybę. Keletas dalyvių patiekė klausimų, į kuriuos Valius atsakinėjo.

E. Jaudegienė pacitavo iš vokiško laikraščio apie Vilniaus operos gastroles Vokietijoje: laikraštis labai išgyrė operos „Don Carlos“ pastatymą.

Petras Cekanauškas, prašant Apylinkės valdybai, suredagavo peticiją Australijos Parlamentui, kad Australija pasektų Islandijos pavyzdžiu. Jis padarė peticijos blankų ir išdalino salėje parašams rinkti.

V. Repševičienė perskaitė Lietuvos poeto Justino Marcinkevičiaus „Atsiveikinimą su Nužudytais Jaunuoliais“.

Baigiant programą, valdybos p-kė D. Francienė padėjo Eugenijui Stankevičiui už knygą, kuri, kaip dovana, bendruomenės vardu, bus įteikta išvystančiai Lenai Davis.

Į bažnyčią ir į salę susirinko gana didelis būrys tautiečių. (V.A.L.) Zinutės

A. † A. Arkivysk. William Joseph Foley

Negailestingoji mirtis ir vėl aplankė Perth'o apylinkę ir nežiūrint kokio išsilavinimo, ar luomo tu esi, jinai visus vienodai pakerta ir pasiima su savim.

Štai čia Perth'e ir vėl vienas žymus žmogus mūsų geriausias bičiulis tik sugrįžęs iš dviejų savaitių atostogų, staiga vasario 10 dieną mirė arkivyskupas W.J. Foley, kuris buvo lietuviams labai malonus, supratingas, sutiriamas ir geras asmuo. Tad Perth'o lietuviai labai apgaildestauja ir liūdi pradėję aukštinį užtarimą, kuris išpildydavo lietuvių skundus ir prašymus.

Arkivysk. W.J. Foley daug kartų palankiai Katedroje atnašavo lietuviams iškilmingas sv. Mišias. Arkivysk. Foley laikydamas lietuviams pamaldas jis savo pamoksle labai gražiai ir maloniai apibūdindavo apie vargstančią lietuvių tautą ir Lietuvos dabartinę padėtį.

Velionis mirė, vasario 10 d. 2 val.

ryto, būdamas 60 metų amžiaus. Gimė 1931 m. birželio 20 dieną ir į Karrakatta kapines palydėtas vasario 15 d. Tą pačią dieną įvyko iškilmingos pamaldos St. Mary Katedroje, dalyvavo didžiulė minia žmonių, kunigų ir vyskupų.

Išsėkis Amžinoje Ramybėje.

B. Steckis

Sovietų tankai traiškė mus

Lietuvos valstybinei komisijai TSRS kariuomenės nusikaltimams tirti

Sausio 13 d. apie 1 val. 20 min. buvau prie televizijos bokšto Sudervės gatvėje ties vaikų darželiu, kur stovėjo užkardos - automobiliai smėlio barstytuvai. Tankams neprasiveržus nuo Kosmonautų prospektu pusės (jie ten šaudė jau gal 10 min. ir nuo ten sklido pavėjui link bokšto, kur stovėjo didelė minia, dūmų debesys), Sudervės gatvė atžlegėjo kolona tankų. Gatvės žibintai degė, ir viskas buvo gerai matyti. Pirmasis tankas, neilgai užgaisęs ir nustūmęs pirmąją užkardą - smėlio barstytuvą, pajudėjo link gatvės užtvėrusio gan negausaus, gal 30-40 žmonių, būrio. Iš siaubo klykiančios moterys nuo judančio tanko pasklido į šalis, vyrai atbuli traukėsi, jų mažėjo. Su giminaičiu R. Pankinu, atbėgę mėginame pastoti kelią, bet jau besitraukiančių buvo likę gal 2-3 vyrai. Du vyriškiai jaunuoliai važiavo atsigulę ant pirmojo tanko priekio, už kažko laikydami. Taip tankas artėjo priešais link antrosios užkardos - smėlio barstytuvo. Kai tarp tanko ir užkardos liko gal 4-5 metrai, buvo aišku, jog jie nesustos, tad mes pabėgome į šalį pro šalikėleje jau tanko verčiamą lengvą automobilį. Vaikiniai ant tanko dar laikėsi. Iš 5-6 m. atstumo mačiau, kaip tankas, ne akimirksniu nestabtelėjęs, važiavo ant kliūtis. Pirmiausia į automobilio kabinos duris atsirėmė žmogaus su blizgančia striuke, jis norėjo tarsi

atsispirti, įsiremti tarp kliūtis ir tanko, buvo suriestas, o paskui permestas per vikšrų glamžomą automobilio kabiną ir toliau aš jo nebemačiau. Panašiai buvo ir su antruoju žmogumi, bet siaubo pagautas nesugebėjau viso vaizdo suvokti. Kai tanko gal trečdalis, pakilęs į orą, užrėpliojo ant sunkvežimio priekio, viskas po juo sugniūžo kaip kartono dėžutė, ir tankas riauomojo toliau, už kelių metrų pasuko kairėn asfaltuotu keliuku į kalnėn link garažų, bet tuoj sustojo. Kiti tankai sustojo prieš buvusią kliūtį. Žmonių būrelis pasipylė link tos vietos, kur buvo dingę du žmonės, ir pribėgęs mačiau dar konvulsijų tampomą kūną, kuri žmonės pavilko į šoną nuo apsigrėžusio ir grįžtančio prie pralaužtos kliūtis tanko. Pakeliui besigrėždamas jis sumaižė lengvą automobilį ir dar kartą pervaziavęs, atbulas grįždamas dar labiau pravalė kolonai kelią. Tada visa kolona nužlegėjo į karnelį ir šiedu supo bokšto teritoriją. Kolonos gale paskui lengvesnius tankus važiavo sunkvežimiai su desantininkais, kurie tuoj pasipylė iš mašinų ir pasisikleidė šaudydami pasileido link patį bokštą apsupusios minios. Tankų šaudymas, švaistymasis galingais prožektoriais, riauojimas, klyksmai ir siaubas skausmu užgniauzė krūtine, nepajėgiau toliau ką nors daryti.

Juozas Vaitkus

Vilnius, 1991 m. sausio 15 d.

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai: kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melboure